

Οἱ Μικτοὶ Γάμοι ἐξ ὀρθοδόξου ἀπόψεως καὶ τὸ ζήτημα τῆς κοινωνίας τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων

*Ἀπάνθισμα θεμελιωδῶν ἀπόψεων
Ποιμαντικῆ προσέγγισης*

Α. Γάμος Ὁρθοδόξου μετὰ ἑτεροδόξου

1. Ἱεροὶ Κανόνες, ἐμποδίζοντες τοὺς Γάμους Ὁρθοδόξων με ἀίρετικούς ἢ σχισματικούς, εἶναι οἱ ἑξῆς:

- α) ΙΔ' Ἱ. Κανὼν τῆς Δ' Ἀγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου.
- β) ΟΒ' Ἱ. Κανὼν τῆς Σ' Ἀγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου.
- γ) Γ' Ἱ. Κανὼν τῆς ἐν Λαοδικεῖα Ἀγίας Τοπικῆς Συνόδου.
- δ) ΛΑ' Ἱ. Κανὼν τῆς Αὐτῆς Τοπικῆς.
- ε) ΚΘ' Ἱ. Κανὼν τῆς ἐν Καρθαγένῃ Ἀγίας Τοπικῆς Συνόδου.

2. Ἐντυπωσιάζει ἡ ἀυστηρότης τοῦ ΟΒ' Ἱ. Κανόνος τῆς Σ' Ἀγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὅστις ὄχι μόνον ἐμποδίζει τὸν Γάμον Ὁρθοδόξου καὶ ἑτεροδόξου, ἀλλὰ καὶ ἂν τυχὸν ἔγινε τοιοῦτος Γάμος πρέπει νὰ θεωρῆται ἄκυρος καὶ νὰ διαλύεται τὸ «ἄθεσμον συνοικέσιον» · ἂν δὲ κανεὶς παραβῆ τὰ ὀρισθέντα, νὰ ἀφορίζεται.

3. Ὅλοι οἱ Ἑρμηνευταὶ τῶν Ἱ. Κανόνων (Ζωναρᾶς, Ἀριστηνός, Βαλασαμών, Ὁσ. Νικόδημος) εἶναι κατηγορηματικοί: ἀπαγορεύονται ἀυστηρῶς οἱ Γάμοι Ὁρθοδόξων με ἑτεροδόξους, βεβαίως δὲ καὶ με Ἑβραίους καὶ ἐν γένει με ἄλλοθρήσκους.

4. Ὁ Ἅγιος Συμεὼν Θεσσαλονίκης λέγει:
«μη συναπτέον ὅλως ὀρθόδοξον ἑτερόφρον»¹.

5. Παρ' ὅλας ὁμως τὰς ἀυστηρὰς αὐτὰς Κανονικὰς ἀπαγορεύσεις, ὑφίσταντο ἀνέκαθεν Μικτοὶ Γάμοι καὶ ἡ Ἐκκλησία κατὰ καιροὺς ἐπέτρεπε τὰ τοιαῦτα συνοικέσια **κατ' ἄκραν οἰκονομίαν**, ἐπὶ τῷ σκοπῷ καὶ μόνῳ νὰ προσελκύσῃ εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν τοὺς ἀίρετικούς ἢ σχισματικούς.

■ Δηλαδή, προϋπετίθετο, ὅτι ὑφίστατο καλὴ διάθεσις ἐκ μέρους τοῦ ἑτεροδόξου μέλους καὶ ἐξησφαλιζέτο ἡ διατήρησις τῆς Ὁρθοδόξου ἀγωγῆς ἐν τῇ οἰκογενεῖα.

6. Ὁ ζηλωτὴς τῆς εὐσεβείας Κωνσταντῖνος ὁ Οἰκονόμος, ὁ ἐξ Οἰκονόμων († 1857), κατέκρινε δριμύτατα τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τοῦ ἀρτισυστάτου Ἑλληνικοῦ Κράτους, διότι ἐξέδιδεν ἀδείας Μικτῶν Γάμων.

■ Σημειωτέον, ὅτι ὁ Οἰκονόμος δὲν ἀγνοοῦσε τὸ ὑφιστάμενον ζήτημα ἐκ τῆς ὑπάρξεως 4.000 - 5.000 παπικῶν οἰκογενειῶν εἰς τὰς Κυκλάδας νήσους· καὶ ὁμως ἦτο ἀνυποχώρητος.

Β. Γάμος Ὁρθοδόξου μετὰ ἀλλοθρήσκου

1. Ὁ Ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος γράφει, ὅτι ἐὰν μία γυνὴ καὶ ἓνας ἀνὴρ εἶχον ἔλθει εἰς γάμου κοινωνίαν προτοῦ νὰ γίνουν Χριστιανοί, κατόπιν δὲ ἓνα ἐκ τῶν μελῶν ἐβαπτίσθη Χριστιανός, ὁ Γάμος αὐτὸς **νὰ μὴ διαλύεται**, ἐφ' ὅσον δέχεται τὸ ἄπιστον μέλος νὰ συνοικῇ μετὰ τὸ πιστόν².

■ Τὸ αὐτὸ ἐπαναλαμβάνει καὶ ὁ ΟΒ' Ἱ. Κανὼν τῆς Ἁγίας Ϛ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ ὁ Θ' Ἱ. Κανὼν τοῦ Μ. Βασιλείου.

2. Ὁ Ὅσιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης, ἀναφερόμενος εἰς τὸ χωρίον τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου: «*μη γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες ἀπίστοις...*»³, λέγει ὅτι ὁ Ἀπόστολος ἐμποδίζει τὴν μετὰ ἀπίστων συζυγίαν⁴.

3. Ὁ αὐτὸς Ὅσιος, ἐρμηνεύων τὸ ἀνωτέρω χωρίον³, ἐπικαλεῖται τὴν ἄποψιν τοῦ Μ. Φωτίου, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ «*ἑτεροζυγοῦντες*» γραφόμενον μετὰ «*αι*» (*ἐταιρο-*), σημαίνει τὰ ἐξῆς:

«δὲν πρέπει νὰ σμίγεται μετὰ τοὺς ἀπίστους, ὡσὰν μετὰ οἰκείους καὶ ἐταίρους» καὶ ὅτι *«ἡμεῖς οἱ λογικοὶ ἄνθρωποι καὶ ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ πρέπει μετὰ κάθε τρόπον νὰ φεύγωμεν τὴν ἔνωσιν καὶ κοινωνίαν τῶν ἀλλοπίστων καὶ ἀλλογενῶν· καὶ μῆτε νὰ συγγενεύωμεν μετὰ αὐτοὺς διὰ γάμου, μῆτε νὰ τοὺς παίρνωμεν βοηθοὺς μας εἰς πνευματικὴν ἐργασίαν»*⁵.

4. Ὁ Μ. Φώτιος, ἀπαντῶν εἰς τὴν ἐρώτησιν, «*τί σημαίνει τὸ μὴ ἑτεροζυγεῖν ἀπίστοις;*», λέγει τὰ ἐξῆς:

«οὐ δεῖ ἡμᾶς ὡς οἰκείους καὶ ἐτέ(αι)ροις ἑαυτοὺς τοῖς ἀπίστοις συζευγνῦνται» καὶ ὅτι *«προσῆκει τοὺς λογικοὺς φεύγειν τὴν πρὸς τοὺς κατὰ πίστιν ἑτεροφύλους κοινωνίαν· καὶ μῆτε εἰς γαμικὴν ὁμιλίαν αὐτοῖς συνιέναι, μῆτε συνεργοὺς εἰς πνευματικὴν ἐργασίαν παραλαμβάνειν»*· «*τί δὲ δεῖ καὶ τὸ εὐγενὲς τῆς σῆς εὐσεβείας νόθοις γένεσι συναναφύρεσθαι;*»⁶.

5. «Ἐὰν γὰρ προϋπήρχε πιστὸς ὁ ἀνὴρ, ἢ ἡ γυνή», διασαφηνίζει ὁ Ἅγιος Θεοφύλακτος, «οὐδόλως ἐξῆν πρὸς ἄπιστον ζεύγνυσθαι. Οὐ γὰρ εἶπεν, “εἴ τις βούλεται λαβεῖν ἄπιστον”, ἀλλ’ “εἴ τις ἔχει”»⁷.

6. «Οὐ γὰρ περὶ τῶν μήπω γεγαμηκότων ταῦτα νομοθετεῖ», ὑπογραμμίζει ὁ Οἰκουμένιος, «ἀλλὰ περὶ τῶν φθασάντων γῆμαι. Οὐ γὰρ εἶπεν, “εἴ τις βούλεται λαβεῖν ἄπιστον”, ἀλλ’ “εἴ τις ἔχει”»⁸.

7. Ὁ Ἅγιος Ἀναστάσιος Ἀντιοχείας, ἀπαντῶν εἰς τὸ ἐρώτημα: «ἄρα λοιπὸν ἐξεστι τῷ χριστιανῷ λαβεῖν γυναῖκα ἄπιστον ἢ ἐθνικήν;», λέγει τὰ ἐξῆς:

«Ὁ θεῖος Ἀπόστολος οὐ περὶ ἀγάμων ταῦτα εἶπεν, ἀλλὰ περὶ τῶν ἤδη πρὸ τοῦ πιστεῦσαι τινα ἐκ τῶν δύο συνεζευγμένων ἀλλήλοις, ἴσως μέρους βαπτισθέντος, τὸ ἕτερον μέρος οὔτε βαπτισθῆναι, οὔτε χωρισθῆναι βούλεται, μὴ ἀναγκαζέτω δέ, μηδὲ διωκέτω αὐτὸν ὁ πιστεύσας»^{8α}.

Γ. Πρῶτον εἶδος Μικτοῦ Γάμου καὶ Θ. Κοινωνία

1. Εἰς τὸ πρῶτον εἶδος Μικτοῦ Γάμου, ὡς εἶδομεν, ἠνώθησαν δι’ ἐκκλησιαστικῆς ἱερολογίας Ὁρθόδοξος καὶ ἑτερόδοξος.

2. Ἄν καὶ ἔχη τὴν ἄδειαν ἀπὸ τοὺς Ἱ. Κανόνας τὸ Ὁρθόδοξον μέλος νὰ διαλύσῃ τὸν τοιοῦτον Γάμον, ἐφ’ ὅσον βεβαίως θέλει τοῦτο καὶ ὑφίστανται αἱ κατάλληλοι προϋποθέσεις, ἐν τούτοις - λόγῳ γεννήσεως τέκνων καὶ δημιουργίας κοινωνικῶν προβλημάτων - δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προβῆ εἰς τὸ διάβημα αὐτό.

■ Ἐρωτᾶται: Δύναται (καὶ ἐὰν ναί, πότε) νὰ μεταλαμβάνῃ τὸ Ὁρθόδοξον μέλος, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται ὑπὸ βαρύτερον ἐπιτίμιον, τοὔτέστιν εἶναι δυνάμει ἀφωρισμένον;⁹.

3. Ἐπ’ αὐτοῦ τοῦ ἐρωτήματος ἔχομεν δύο χαρακτηριστικὰς ἀπαντήσεις ἐκ τῆς Ἱ. Παραδόσεως, αἵτινες βοηθοῦν τὴν προσέγγισιν τοῦ θέματος.

α) Ὁ Θεόδωρος Βαλασμών (Πατριάρχης Ἀντιοχείας), ἠρωτήθη, ἂν γυναῖκες Ὁρθόδοξοι τῆς ἐποχῆς του (ΙΒ’ αἰ.), ὑπανδρευθῆσαι Σαρακηνοὺς ἢ αἵρετικοὺς καὶ ἐπιθυμοῦσαι νὰ κοινωνήσουσιν τῶν θείων Ἀγιασμάτων, εἶναι δεκταὶ εἰς τὸ Μυστήριον.

■ Ὁ Βαλασμών, ἐπικαλεσθεὶς τὸν ΟΒ’ Ἱ. Κανόνα τῆς Ϛ’ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἀπήντησεν ὡς ἐξῆς:

«Ἡ διὰ τὴν ἄθεσμον ταύτην κοινωνίαν μετὰ αἵρετικοῦ ἀφωρισμένη οὖσα, πῶς τῶν θείων Ἀγιασμάτων ἀξιοθεΐη; πάντως οὐδαμοῦ, εἰ μὴ ἀποστῆ τοῦ κακοῦ, καὶ κανονικοῦς ἐπιτιμίας διορθωθῆ»¹⁰.

β) Ὁ Ἅγιος Συμεὼν Θεσσαλονίκης λέγει τὰ ἐξῆς:

Γυνῆς Ὁρθοδόξου, ὑπανδρευθείσης μὲ ἀσεβῆ ἢ αἰρετικόν, δὲν γίνονται δεκταὶ αἱ προσφοραὶ αὐτῆς εἰς τὸν Ναόν, οὔτε ὁ Ἱερεὺς κάμνει εἰς αὐτὴν Λειτουργίας, οὔτε ἐξάγει μερίδας ὑπὲρ αὐτῆς εἰς τὴν Ἱ. Πρόθεσιν. Τῆς τοιαύτης γυναικὸς μόνον κερὶ καὶ θυμίαμα δέχεται ὁ Ἱερεὺς «εἰς ἐλπίδα σωτηρίας». Ὁ Ἱερεὺς δίδει εἰς τὴν τοιαύτην γυναῖκα ἐνίοτε, ὄχι πάντοτε, «ἀγίασμα καὶ ἀντίδωρον», διὰ νὰ μὴ ἔλθῃ εἰς ἀπόγνωσιν, συμβουλεύει δὲ αὐτὴν νὰ δίδῃ ἐλεημοσύνας, δὲν μεταλαμβάνει ὅμως αὐτὴν ποτέ, παρὰ μόνον εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς αὐτῆς καὶ ἐφ' ὅσον βεβαίως μετανοεῖ καὶ προηγηθῆ Ἱ. Εὐχέλαιον¹¹.

4. Ἄρά γε, πῶς σήμερον εἶναι δυνατὸν νὰ οἰκονομηθῆ ἡ περίπτωσις Ὁρθοδόξου, συνάψαντος Γάμον μὲ ἑτερόδοξον πρόσωπον;

■ Ἄν ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν τὰ ἐξῆς περιστατικά:

α) Ὁ Ὁρθόδοξος δὲν ἦτο ἀναγεννημένος, ὅταν ἐτέλεσε τὸν Γάμον καὶ δὲν εἶχεν ὡς ἐκ τούτου γνῶσιν τῆς βαρύτητος τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ, δὲν ἔζη δηλαδὴ ἐκκλησιαστικῶς, ἦτο κοσμικοῦ φρονήματος.

β) Τώρα ὅμως μετανοεῖ, ἐξομολογεῖται, λαμβάνει ἐπιτίμιον, ἀναγνωρίζει τὸ λάθος αὐτοῦ.

γ) Προσπαθεῖ εἰς τὸ ἐξῆς, διὰ τῆς προσευχῆς καὶ δι' ἄλλων τρόπων μὲ ἀγάπην, νὰ πείσῃ τὸν (τὴν) σύζυγον νὰ δεχθῆ τὴν Ὁρθοδοξίαν.

δ) Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διαλυθῆ ὁ Γάμος, λόγῳ τέκνων καὶ κοινωνικῶν δεσμεύσεων καὶ ὑποχρεώσεων.

ε) Δὲν ἐμποδίζεται ὑπὸ τῆς (τοῦ) συζύγου νὰ ἐπιτελῆ τὰ Ὁρθόδοξα καθήκοντα αὐτοῦ (νηστείας, ἐκκλησιασμόν κλπ.).

■ Ἄν ὑφίστανται ὅλα αὐτά, τότε ταπεινῶς φρονοῦμεν, ὅτι ἡ ποιμαντικὴ διάκρισις τοῦ Ἐπισκόπου, ἐν ἀγάπῃ καὶ συγκαταβάσει κρίνουσα τὰ πράγματα, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς παν - αμαρτωλῆς ἐποχῆς μας καὶ τοῦ ἐκκοσμικευμένου περιβάλλοντος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου διαβιοῦν οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί, δύναται νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸ Ὁρθόδοξον μέλος νὰ προσέρχεται εἰς τὰ Θ. Μυστήρια τρις τοῦ ἔτους (Πάσχα, Χριστούγεννα, Παναγίας), τηρουμένης τῆς προηγουμένης τῶν Ἑορτῶν αὐτῶν νηστείας μὲ εἰδικὸν ἐπιτίμιον προσευχῆς, ἐλεημοσύνης κλπ.

Τὸ περισσότερο ἢ ὀλιγώτερον τοῦ τρις θὰ κριθῆ κατὰ περίπτωσιν: βαθμὸς μετανοίας, πνευματικὴ ἀνάγκη, κίνδυνος ψυχῆς κλπ.

■ Τονίζεται ἰδιαίτερος, ὅτι προϋποτίθενται ὅπωςδήποτε τὰ **α'** - **ε'**, ὡς ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ, προκειμένου νὰ δοθῆ αὐτὴ ἡ εὐλογία.

5. Σημειωτέον, ὅτι μέχρι τώρα ἔγινε λόγος διὰ περιπτώσεις Μικτῶν Γάμων, τοὺς ὁποίους ἀντιμετωπίζει ὁ Ἐπίσκοπος ἢ ὁ Ἱερεὺς ὡς ὑπάρχοντας, ὡς ἔχοντας ἤδη τελεσθῆ, ἀντικανονικῶς βεβαίως, ὑπὸ ἄλλου Ἱερέως, διότι Ὁρθόδοξος Ἱερεὺς ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς νὰ τελέσῃ τοιοῦτον Γάμον, δηλαδὴ Μικτόν.

6. Ὑπάρχουν Κανονικαὶ Διατάξεις, αἱ ὁποῖαι ἀπαγορεύουν ῥητῶς νὰ εὐλογήσῃ ὁ Ἱερεὺς Γάμον «παράνομον», ἐμποδιζόμενον δηλαδὴ διὰ λόγους συγγενείας· κατὰ μείζονα λόγον ἀπαγορεύεται νὰ εὐλογήσῃ ὁ Ἱερεὺς Γάμον Μικτόν, ἐμποδιζόμενον ἀπὸ Κανόνας δύο Ἁγίων Οἰκουμενικῶν Συνόδων (Δ' καὶ Σ') καὶ δύο Ἁγίων Τοπικῶν (Καρθαγένης καὶ Λαοδικείας).

7. Ὁ ΙΑ' Ἱ. Κανὼν τοῦ Τιμοθέου Ἀλεξανδρείας λέγει χαρακτηριστικῶς:
«Ἐὰν ἀκούσῃ (=μάθῃ, πληροφορηθῆ) ὁ Κληρικὸς τὸν γάμον παράνομον, οὐκ ὀφείλει ὁ Κληρικὸς κοινωνεῖν ἀμαρτίαις ἄλλοτρίαις».

8. Ἄν ὁ Κληρικὸς εὐλογήσῃ παράνομον Γάμον ἐν γνώσει του, καὶ μάλιστα κρυφίως τοῦ Ἀρχιερέως, ἐπιτιμᾶται μέχρι καὶ τῆς καθαιρέσεως.

■ Λέγει ὁ Ὅσιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης:

«Ὅστις Ἱερεὺς στεφανώσῃ τινὰ χωρὶς τὴν ἔγγραφον ἄδειαν τοῦ Ἀρχιερέως, πρέπει καὶ αὐτὸς νὰ παιδεύηται»¹².

Δ. Δεύτερον εἶδος Μικτοῦ Γάμου καὶ Θ. Κοινωνία

1. Εἰς τὸ δεύτερον εἶδος Μικτοῦ Γάμου, ὡς προαναφέραμεν, εἶχον ἐνωθῆ δύο μὴ Ὁρθόδοξοι διὰ **πολιτικοῦ ἢ ἐθιμικοῦ ἢ θρησκευτικοῦ μὴ ὀρθοδόξου γάμου**, κατόπιν δὲ τὸ ἐν μέλος ἔγινεν Ὁρθόδοξον.

2. Εἰς περίπτωσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ προϋπάρχον συνοικέσιον δὲν διαλύεται, ἀλλὰ κοινῇ συναίνεσει διατηρεῖται, ἐρωτᾶται:

■ Ἐρᾶ γε, δύναται (καὶ ἂν ναί, πότε) νὰ μεταλαμβάνῃ τὸ Ὁρθόδοξον μέλος, τὸ ὁποῖον ὄχι μόνον δὲν εὐρίσκεται ὑπὸ ἐπιτίμιον, ἀλλὰ προτρέπεται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας νὰ διατηρήσῃ τὸ συνοικέσιον;

3. Ὁ Γάμος αὐτὸς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποτελῇ ἐμπόδιον διὰ τὴν Θ. Κοινωνίαν τοῦ Ὁρθοδόξου μέλους διὰ τοὺς ἑξῆς τέσσαρας λόγους.

Πρῶτον. Τοῦτο ἀπορρέει πρωτίστως ἀπὸ τὴν προτροπὴν τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου, νὰ μὴ διαλυθῇ ὁ τοιοῦτος Γάμος· ἂν ἠμποδίζετο ἕνεκα τοῦ Γάμου ἡ προσέλευσις εἰς τὸ Μυστήριον τῆς Ζωῆς, τὸ ὁποῖον διὰ τὸν Χριστιανὸν καὶ διὰ τὸν νεοφώτιστον, εἰς τὴν ἐποχὴν μάλιστα τῶν Ἀποστόλων, ἦτο τὸ πᾶν, ὁ Ἀπόστολος δὲν θὰ ἔδιδε τοιαύτην

έντολήν, διότι ἐφ' ὅσον μία σχέσις χωρίζει ἀπὸ τὸ Θεῖον Μυστήριον, ἄρα χωρίζει ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἐπομένως ἡ σχέσις πρέπει νὰ διακοπῇ.

Δεύτερον. Ἀπόδειξις δευτέρα, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐμπόδιον εἰς τὸ Ὁρθόδοξον μέλος νὰ κοινωνῇ τῶν Θ. Μυστηρίων, εἶναι τὸ ἐν συνεχείᾳ λεγόμενον ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου: *«ἡγιάσται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικί· καὶ ἡγιάσται ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν τῷ ἀνδρί»¹³.*

■ Ἄν δὲν ἀγιάζεται διὰ τῶν Μυστηρίων τὸ Ὁρθόδοξον μέλος, πῶς θὰ ἀγιάσῃ τὸ «ἄπιστον» μέλος;

Τρίτον. Τρίτη ἀπόδειξις τοῦ ἀκωλύτου τῆς προσελεύσεως εἶναι ἡ γνώμη τῶν Ἱερῶν Ἑρμηνευτῶν τοῦ σχετικοῦ παυλείου χωρίου.

■ Ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος¹⁴, τὸν ὁποῖον ἀκολουθεῖ ὁ Ἅγιος Θεοφύλακτος Βουλγαρίας¹⁵, μὲ πολλὴν δύναμιν καὶ βαθύτητα ἀποδεικνύει, ὅτι ἡ σχέσις εἰς τὸν μικτὸν αὐτὸν ἐθιμικὸν Γάμον (Χριστιανῆς καὶ εἰδωλολάτρου) δὲν εἶναι πορνεία, ἄρα δὲν μαιίνεται ὁ (ἡ) Ὁρθόδοξος ἀπὸ τὴν σαρκικὴν συνάφειαν, καὶ ἐπομένως δὲν στερεῖται, καθ' ἡμᾶς, τῶν θείων Μυστηρίων.

■ Ὁ Ἅγιος Θεοφύλακτος¹⁶ συνοψίζει πολὺ χαρακτηριστικῶς καὶ ἐρμηνεύει μὲ σαφήνειαν:

«Εἷς μὲν τὴν πορνείαν,... ἡ παράνομος σμίξις, αὐτὴ ἔχει τὴν ἀκαθαρσίαν, καὶ διὰ τοῦτο ἐξ ἐκείνης ἀκάθαρτοι γίνονται καὶ οἱ δύο· εἷς δὲ τὸ πιστὸν μέρος τοῦ ἀνδρογύνου καὶ τὸ ἄπιστον δὲν ἀκολουθεῖ ἔτσι, ἀλλ' ἔχει ἄλλως τὸ πρᾶγμα. Διότι ἀκάθαρτος μὲν εἶναι ὁ ἄπιστος ἀνὴρ κατὰ τὴν ἀπιστίαν ποὺ ἔχει· δὲν συγκοινωνεῖ ὅμως ἡ πιστὴ γυνὴ μὲ αὐτὸν κατὰ τὴν ἀπιστίαν, ἀλλὰ κατὰ τὴν μίξιν, κατὰ τὴν ὁποῖαν δὲν φαίνεται καμμία ἀκαθαρσία, ἐπειδὴ ἦτον πρὸ τοῦ νὰ πιστεύσῃ διὰ γάμου ἠνωμένη μὲ τὸν ἄπιστον ἄνδρα της· ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην, δὲν εἶναι ἀκάθαρτον τὸ πιστὸν μέρος».

■ Συμπέρασμα: ἐφ' ὅσον τὰ δύο μέλη ἦσαν ἡρμοσμένα *«γάμῳ νομίμῳ»*, ἦτοι διὰ κοινῆς ὑποσχέσεως ἀμοιβαίας ἀγάπης καὶ ἰσοβίου ἐνώσεως/συμβιώσεως, ἡ ὁποία ἐπεσφραγίζετο διὰ πολιτειακῆς πράξεως/ἀναγνωρίσεως, τὸ ἐκ τῶν ὑστέρων πιστὸν μέλος δὲν μαιίνεται ἀπὸ τὴν σαρκικὴν συνάφειαν, ὥστε τοῦτο νὰ ἀποτελῇ ἐμπόδιον προσελεύσεως εἰς τὰ Θ. Μυστήρια.

Τέτατον. Ὁ Ἑρμηνευτὴς τῶν Ἱ. Κανόνων Βαλασαμῶν λέγει¹⁷, ὅτι ὁ ἐξ αἰρετικῶν ἐλθὼν εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν δύναται νὰ ἱερωθῇ, ἔστω καὶ ἂν ἡ γυνὴ καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ δὲν θελήσουν νὰ γίνουν Ὁρθόδοξοι.

■ Καὶ ἐρωτᾶται: Ἐὰν γε, ἂν γίνῃ ἱερεύς, δὲν θὰ κοινωνῇ;

Ἐὰν ἐμποδίζεται νὰ κοινωνῇ, τότε ἐμποδίζεται καὶ νὰ ἱερωθῇ. Ἐφ' ὅσον ὅμως ἡ σαρκικὴ σχέσις μὲ τὴν σύζυγον αὐτοῦ δὲν κωλύει αὐτὸν τῆς ἱερωσύνης, ἄρα δὲν κωλύει αὐτὸν καὶ τοῦ Μυστηρίου τῆς Θ. Εὐχαριστίας.

4. Ἐπομένως: δὲν ὑφίσταται μiasμός ἐκ τῆς σαρκικῆς συναφείας εἰς τὸν τοιοῦτον Μικτὸν Γάμον, ὡς ἐλέχθη ἐν τοῖς προηγουμένοις: διότι - κατὰ τοὺς Ἁγίους Πατέρας - ὁ ἄνδρας δὲν κοινωνεῖ μὲ τὴν γυναῖκα κατὰ τὴν «ἀπιστίαν» (ἢ ἑτεροδοξίαν), ἀλλὰ «κοινωνεῖ κατὰ τὴν σαρκικὴν μίξιν [μόνον], καθ' ἣν οὐδεμία ἀκαθαρσία ἐμφαίνεται, γάμος γὰρ ἐστὶ. Διὰ τοῦτο οὖν οὐκ ἔστιν ἀκάθαρτον τὸ πιστὸν μέλος»¹⁸.

5. Ἐν κατακλειδί: ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐρώτημα β', τὸ πιστεῦσαν μέλος, προϋπάρχοντος ἑθιμικοῦ «νομίμου γάμου», δύναται ἀκωλύτως νὰ προσέρχεται εἰς τὰ Ἁγία Μυστήρια, ἐφ' ὅσον βεβαίως τηρεῖ τὰ κεκανονισμένα ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας μας: μετάνοιαν, ἐξομολόγησιν, νηστείαν, Τεσσαρακοστάς, ἀποχὴν μίξεως μὲ τὴν σύζυγον τοῦλάχιστον τριῶν ἡμερῶν κλπ.).

Αὐγουστος 1999

- 1.** Ἁγίου Συμεὼν Θεσσαλονίκης, PG τ. 155, στλ. 508A.
- 2.** Α' Κορινθ. ζ' 12-16.
- 3.** Β' Κορινθ. ζ' 14.
- 4.** Ἱ. Πηδάλιον, «Συμφωνία» εἰς τὸν ἸΔ' Ἱ. Κανόνα τῆς Δ' Ἁγίας Οἰκ. Συνόδου, σελ. 197.
- 5.** Ὁσίου Νικοδήμου, Σχόλια εἰς τὸ Β' Κορινθ. ζ' 14.
- 6.** Μ. Φωτίου, PG τ. 101, στλ. 556CD/Τὰ Ἀμφιλόχεια, Ἐρώτησις ΠΕ', «Τί σημαίνει τὸ μὴ ἑτεροζυγεῖν ἀπίστοις;».
- 7.** Ἁγίου Θεοφυλάκτου Βουλγαρίας, PG τ. 124, στλ. 644C/ εἰς τὸ Α' Κορινθ. ζ' 12, 13.
- 8.** Οἰκουμενίου, PG τ. 118, 728C.
- 8α.** Ἁγίου Ἀναστασίου Ἀντιοχείας, PG τ. 89, στλ. 772CD.
- 9.** Βλ. Ἱ. Κανόνα ΟΒ' τῆς ζ' Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου.
- 10.** Θεοδώρου Βαλαμῶνος, ΡΠΣΚ, τ. Δ', σελ. 467-68. Βλ. ἐπίσης καὶ σελ. 475.
- 11.** Ἁγίου Συμεὼν Θεσσαλονίκης, PG τ. 155, στλ. 893/Ἐρώτησις ΜΖ'. • Βλ. καὶ Ἱ. Πηδάλιον, σελ. 197, ὑποσ. εἰς τὸν ἸΔ' τῆς Δ' Ἁγίας Οἰκ. Συνόδου.
- 12.** Ἱ. Πηδάλιον, σελ. 671, Ὑποσημ. εἰς τὸν ΙΑ' Τιμοθέου Ἀλεξανδρείας.
- 13.** Α' Κορινθ. ζ' 14.
- 14.** Ἱ. Χρυσοστόμου, PG τ. 61, στλ. 154-155/Ὁμιλία ΙΘ', §§ β'-γ'.
- 15.** Ἁγίου Θεοφυλάκτου Βουλγαρίας, PG τ. 124, στλ. 644-645.
- 16.** Ὁσίου Νικοδήμου, Ἑρμηνεία εἰς τὰς ἸΔ' Ἐπιστολάς..., τ. Α' /Εἰς τὸ Α' Κορινθ. ζ' 14.
- 17.** Θεοδώρου Βαλαμῶνος, ΡΠΣΚ, τ. Δ', σ. 475/ΛΔ' Ἀπόκρισις.
- 18.** Ἁγίου Θεοφυλάκτου Βουλγαρίας, PG τ. 124, στλ. 645A.